

Samenvatting

Door financiële problematiek bij XONAR staat de continuïteit van de jeugdhulp in de jeugdregio Zuid-Limburg onder druk. Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet verantwoordelijk voor het borgen van deze continuïteit. Landelijk is er een convenant 'Continuïteit jeugdhulp' gesloten om te voorkomen dat er ernstige problemen ontstaan bij het bieden van jeugdhulp aan kwetsbare jeugdigen als cruciale aanbieders in financiële problemen komen. Op basis van dit convenant heeft XONAR in samenwerking met de landelijke Jeugdautoriteit, een onafhankelijk regievoerder en gemeenten een herstelplan opgesteld om weer tot een duurzaam gezonde bedrijfsvoering te komen. Voor de uitvoering van dit herstelplan wordt aan de 16 samenwerkende gemeenten in Zuid-Limburg een incidentele financiële bijdrage gevraagd van maximaal € 8 mln. Het aandeel van Maastricht hierin bedraagt maximaal € 1.552.846. Met bijgevoegde raadsnota wordt de Raad voorgesteld om akkoord te gaan met het verlenen van financiële steun tot maximaal dit bedrag. Ook de andere 15 gemeenten in Zuid-Limburg zullen dit voorstellen aan hun gemeenteraden.

Beslispunten

1. In te stemmen met doorgeleiding van bijgevoegd raadsvoorstel waarin de gemeenteraad voorgesteld wordt om een bedrag van maximaal € 1.552.846 toe te kennen aan stichting XONAR om de zorgcontinuïteit voor onze jeugdigen veilig te stellen.
2. Op grond van artikel 87 van de Gemeentewet juncto artikel 5.1, eerste lid, onder c Wet open overheid, voor onbepaalde tijd geheimhouding op te leggen op de documenten bijlage 3 Herstelplan XONAR dec. 2022 en bijlage 4 Financieel addendum op herstelplan XONAR mei 2023.
3. De geheime documenten op grond van artikel 88, lid 2 van de Gemeentewet te verstrekken aan de raad en de domeinen.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 27 juni 2023:

Conform.

1. Aanleiding

Zie raadsvoorstel.

2. Context

Zie raadsvoorstel.

3. Gewenste situatie

Zie raadsvoorstel.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Door de zorgcontinuïteit voor de jeugdigen in de regio Zuid-Limburg te borgen groeien meer jongeren gezond en veilig op.

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t.

6. Personeel en organisatie

N.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

N.v.t.

8. Financiën

In totaliteit verzoekt XONAR de jeugdhulpregio Zuid-Limburg om een incidentele financiële bijdrage van max. € 8,0 mln. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

a. Fricatiekosten:	€ 1,9 mln.
b. Reorganisatiekosten:	€ 2,4 mln.
c. Transitiekosten personeel:	<u>€ 3,7 mln.</u>

Totaal regio Zuid-Limburg € 8,0 mln.

Conform het draaiboek Continuïteit Jeugdhulp is de verdeelsleutel voor de bijdrage van de 16 gemeenten vastgesteld op basis van het aantal jeugdigen in zorg per peildatum 1 juli 2022. Deze peildatum is vastgesteld toen bekend werd dat er sprake zou zijn van een herstelplan en een mogelijke financieringsvraag. Het aandeel van Maastricht bedraagt op basis van deze verdeelsleutel 19,41% of € 1.552.846. Het gaat hierbij om een maximaal bedrag waarbij op basis van gerealiseerde kosten voorzien van een accountantsverklaring wordt afgerekend. Wij vragen XONAR in eerste

instantie de frictiekosten zoveel uit eigen middelen te financieren en pas daarna een beroep te doen op publieke gelden. Na besluitvorming door de 16 raden in Zuid-Limburg kan vervolgens een voorschot uitbetaald worden van 60%.

De dekking van de Maastrichtse bijdrage wordt meegenomen in de Berap die ook in september in de Raad besproken wordt. Exclusief deze bijdrage aan XONAR verwachten we in de Berap op Jeugd een positief resultaat van € 2,1 mln. positief.

9. Aanbestedingen

Op basis van de centrumregeling Verwerving jeugdhulp regio Zuid-Limburg heeft centrumgemeente Maastricht XONAR gecontracteerd voor het bieden van jeugdhulp in de 16 samenwerkende gemeenten in Zuid-Limburg. Voor een aantal onderdelen is XONAR niet rechtstreeks gecontracteerd maar treden ze op als onderaannemer.

<i>segment</i>	<i>contractering XONAR</i>
1. Gesloten en intensief klinische jeugdhulp	Eén combinatie waarbij XONAR een van de combinanten is.
2. Wonen (pleegzorg, gezinshuizen en leefhuizen)	Twee combinaties waarbij XONAR penvoerder van een combinatie is.
3. Ambulante behandeling	Onderaannemer van een combinatie.
4. Ambulante begeleiding	Zelfstandig gecontracteerd
5. Crisishulp	XONAR als enige gecontracteerde partij met een aantal onderaannemers.

Wij hebben juridisch laten toetsen of bij een incidentele financiële bijdrage aan XONAR sprake is van staatssteun. Mocht het tot een procedure komen, dan is verdedigbaar dat geen sprake is van staatssteun wegens het ontbreken van een interstatelijk effect.

Staatssteun is het direct dan wel indirect verstrekken van financiële steun aan ondernemingen door overheden. De EU wil gelijke concurrentievoorwaarden scheppen voor alle ondernemingen op de interne markt en heeft daarom staatssteunregels opgesteld om eventuele steun door overheden in goede banen te leiden.

In het geval van XONAR is er sprake van een begunstigde onderneming die diensten aanbiedt binnen een beperkt gebied, namelijk (Zuid-)Limburg. De kans is klein dat XONAR ook cliënten uit andere lidstaten zal aantrekken en het is ook niet te voorzien dat de bijdrage aan XONAR meer dan een marginaal effect zal hebben op de voorwaarden voor grensoverschrijdende investeringen of grensoverschrijdende vestiging. Daarom is bij een financiële bijdrage aan XONAR verdedigbaar dat

er sprake is van lokale steun die het handelsverkeer tussen de lidstaten niet ongunstig kan beïnvloeden.

10. Participatie tot heden

De gemeenteraden zijn met raadsinformatiebrieven en in een gezamenlijke raadssessie op 15 februari over het verbetertraject bij XONAR geïnformeerd. In de eerste week van juli worden nog aanvullende sessie georganiseerd in de subregio's Maastricht-Heuvelland, Westelijk Mijnstreek en Parkstad.

11. Voorstel

1. In te stemmen met doorgeleiding van bijgevoegd raadsvoorstel waarin de gemeenteraad voorgesteld wordt om een bedrag van maximaal € 1.552.846 toe te kennen aan stichting XONAR om de zorgcontinuïteit voor onze jeugdigen veilig te stellen.
2. Op grond van artikel 87 van de Gemeentewet juncto artikel 5.1, eerste lid, onder c Wet open overheid, voor onbepaalde tijd geheimhouding op te leggen op de documenten bijlage 3 Herstelplan XONAR dec. 2022 en bijlage 4 Financieel addendum op herstelplan XONAR mei 2023.
3. De geheime documenten op grond van artikel 88, lid 2 van de Gemeentewet te verstrekken aan de raad en de domeinen.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet verantwoordelijk voor de continuïteit van de jeugdhulp. Als een cruciale zorgaanbieder zoals XONAR in financiële problemen komt, zijn gemeenten op grond van de Jeugdwet verplicht financiële steun te verlenen. Ook indien, zoals bij XONAR, de oorzaak van de problemen gezocht moet worden in het eigen handelen zoals ongelukkige strategische keuzes, problemen in de bedrijfsvoering, het inschrijven op aanbestedingen die verliesgevend zijn en onvoldoende sturing en toezicht.

Onzeker is of alle colleges en gemeenteraden instemmen met het voorstel voor financiële steun aan XONAR. Als dat niet het geval is, zal het ministerie de procedure van indeplaatsstelling volgen en bij die gemeenten die niet akkoord gaan met financiële steun aan XONAR in het budgetrecht van de gemeenteraden treden en alsnog het besluit voor financiële steun nemen. De grondslag voor indeplaatsstelling is dat de betreffende gemeenten niet voldoen aan de wettelijke verplichting uit de Jeugdwet om zorg te dragen voor continuïteit van de jeugdhulp. Dit scenario is eerder in de casus van een jeugdhulpaanbieder in Zeeland door het ministerie aangezegd bij enkele gemeenten maar is

destijds niet doorgezet nadat de betreffende gemeenten uiteindelijk toch zelf het besluit voor financiële steun hebben genomen.

Het is uiteraard niet de bedoeling dat het zover komt. Het moet echter duidelijk zijn dat er geen keuze- en beleidsvrijheid is. Het verantwoordelijke ministerie van VWS volgt intussen de ontwikkelingen op de voet.

Gemeenten zullen samen met de Jeugddautoriteit en de regievoerder de uitvoering van het herstelplan bij XONAR volgen, evalueren en zo nodig bijsturen op basis van een monitoringsplan (zie bijlage 5). Voor de continuïteit van de onderdelen die XONAR gaat afstoten is een continuïteitplan (bijlage 6) opgesteld.